

Ergoterapeutų ir kineziterapeutų požiūris ir žinios į moksliniais tyrimais paremtų metodų taikymą vaikams, sergantiems cerebriniu paralyžiumi

Justina Udraitė, Audronė Prasauskienė

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, Medicinos akademija,
Slaugos fakultetas, Vaikų reabilitacijos klinika, Lietuva

SANTRAUKA

Tyrimo pagrindimas. Cerebrinis paralyžius yra vienas sunkiausių raidos sutrikimų, pažeidžiantis asmens funkcionavimą įvairiose srityse. Atsiranda vis daugiau alternatyvių gydymo ir terapijos metodų, todėl reabilitacijos specialistams labai svarbu ne tik nepasiklysti jų gausoje, bet ir pasirinkti tinkamus metodus.

Tikslas – išsiaiškinti ergoterapeutų ir kineziterapeutų požiūrį į moksliniais tyrimais paremtų metodų taikymą vaikams, sergantiems cerebriniu paralyžiumi.

Metodai. Tyrime dalyvavo 73 reabilitacijos specialistai – 30 ergoterapeutų ir 43 kineziterapeutai, kurie anoniminėje autorės sukurtoje anketoje atsakinėdami į klausimus reiškė požiūrį ir nuomonę apie įrodymais pagrįstų metodų taikymą vaikams, sergantiems cerebriniu paralyžiumi, jų veiksmingumą ir mokslinį pagrįstumą ir turėjo įvardyti, ar pateikti metodai yra moksliskai pagrįsti, ar turi abejotiną pagrįstumą, ar yra mokslu nepagrįsti.

Rezultatai. Teisingą apibrėžimą, kas yra įrodymais pagrįsta praktika ir jos modelio sudedamąsias dalis pasirinko visi apklaustieji. 97,3 proc. respondentų atsakė, kad savo darbe taiko įrodymais pagrįstos praktikos metodus. Perskaitomų mokslinių straipsnių skaičių per mėnesį intervale nuo 0 iki 5 pasirinko 71,2 proc., nuo 6–10 straipsnių – 19,2 proc., nuo 11 ir daugiau straipsnių – 9,6 proc. apklaustųjų. Sąsaja tarp ergoterapeutų perskaitomų straipsnių skaičiaus buvo tiesiogiai ir vidutiniškai susijusi su darbo stažu ($r=0,555$; $p=0,001$). Ergoterapeutų išsilavinimas buvo tiesiogiai silpnai susijęs su tuo, kaip dažnai specialistai taiko įrodymais pagrįstus metodus savo darbe ($r=0,374$; $p=0,042$). Kineziterapeutų išsilavinimas buvo tiesiogiai vidutinišku stiprumu susijęs su tuo, kaip dažnai taiko savo darbe įrodymais pagrįstus metodus ($r=0,476$; $p=0,001$).

Išvados. Tiek ergoterapeutai, tiek kineziterapeutai taiko įrodymais pagrįstos praktikos metodus savo darbe. Galima teigti, kad kuo aukštesnį išsilavinimą turi reabilitacijos specialistas, tuo dažniau taiko įrodymais pagrįstos praktikos metodus savo darbe ir palankiau juos vertina.

Raktažodžiai: cerebrinis paralyžius, vaikų reabilitacijos metodai, įrodymais grįsta praktika.

ĮVADAS

Vaikas – tai labiausiai pažeidžiama ir negalinti savęs apsaugoti visuomenės dalis, todėl labai svarbu užtikrinti jo teisę būti sveikam ir gauti kokybiškas sveikatos paslaugas (Raugalė, 2012). Vaikų ligų diagnozių, tokių kaip cerebrinis paralyžius,

mielomeningocelė, autizmas arba dauno sindromas neįmanoma išgydyti, tai visą gyvenimą trunkanti liga (Rossenbaum, Paneth, Leviton, Goldstein & Bax, 2007). Galima palengvinti kai kurias šių ligų sukeltas pasekmes, padėti vaikui ir jo šeimai įveikti sunkumus arba apsaugoti nuo komplikacijų. Reabilitacijos specialistai siekia padėti pacientui grąžinti prarastą funkciją, o jei to negalima padaryti, tada moko gyventi su negalia (Novak et. al., 2014, 2019). Tiek ergoterapeutai, tiek kineziterapeutai dirbdami su vaikais atsižvelgdami į kiekvieną individualų atvejį turi remtis mokslu pagrįstais bei veiksmingais metodais, kad padėtų, o ne pakenktų.

Šiomis dienomis atsiranda vis daugiau alternatyvių gydymo ir terapijos metodų, todėl specialistams labai svarbu ne tik nepasiklysti jų gausoje, bet ir pasirinkti tinkamus metodus (Beinortas et. al, 2015). Platus vaikų ligų spektras reikalauja patikimų, veiksmingų ir įrodymais grįstų terapinių metodų. Burns (2012) ir Martini (2021) įrodymais pagrįstą praktiką aprašo kaip sąžiningą, tikslų ir protingą esamų šiuolaikinių įrodymų naudojimą, ligonių gydyme pritaikant individualias gydymo arba sveikatos priežiūros priemones. Schlosser (2007), Sakti ir Ganesh (2019) teigia, kad įrodymais grįstos praktikos principų taikymas praktikoje padeda užtikrinti aukštesnę paslaugų kokybę, glaudžiai susieti mokslo tyrimus su praktika, tiksliau vertinti specialistų darbo veiksmingumą.

Tyrimo tikslas – išsiaiškinti ergoterapeutų ir kineziterapeutų požiūrį į moksliniais tyrimais paremtų metodų taikymą vaikams, sergantiems cerebriniu paralyžiumi.

TYRIMO METODAI

Tiriamieji. Tyrime dalyvavo 73 reabilitacijos specialistai – 30 ergoterapeutų ir 43 kineziterapeutai, dirbantys su vaikais, sergančiais cerebriniu paralyžiumi. Didžioji dalis tiriamųjų (49 respondantai, 67 proc.) buvo 25–35 m. amžiaus. Tiriamųjų atrankos kriterijai: turi ergoterapeuta arba kineziterapeuta profesinę kvalifikaciją, dirba vaikų reabilitacijos arba ankstyvosios reabilitacijos paslaugas teikiančiose įstaigose, sutinka dalyvauti tyrime.

Grupės buvo homogeniškos pagal tiriamųjų lytį, darbo stažą, išsilavinimą bei sektorių, kuriame dirba (1 lentelė).

Tyrimo organizavimas. Tyrimui atlikti buvo gautas Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Bioetikos centro leidimas (BEC-SR(M)-31). Vienkartinė respondentų apklausa buvo atlikta 2021 m. rugsėjo–lapkričio mėnesiais. Tyrimo anketa buvo patalpinta socialiniuose tinkluose ir išsiųsta elektroniniu paštu reabilitacijos specialistams.

1 lentelė. Tiriamųjų charakteristika

Grupė		Ergoterapeutas (30) 41 proc.	Kineziterapeutas (43) 59 proc.	Iš viso: (73) 100 proc.
Lytis (n), proc.	Vyras	(7) 9,6	(5) 6,8	(12) 16,4
	Moteris	(23) 31,5	(38) 52,1	(61) 83,6
Darbo stažas (n), proc.	1–5 metai	(5) 6,8	(15) 20,6	(20) 27,4
	6–15 metų	(23) 31,5	(22) 30,1	(45) 61,6
	16 m. ir daugiau	(2) 2,7	(6) 8,2	(8) 10,9
Išsilavinimas (n), proc.	Aukštasis neuniversitetinis	(2) 2,7	(3) 4,1	(5) 6,8
	Bakalauras	(10) 13,7	(17) 23,3	(27) 37
	Magistras	(18) 24,7	(23) 31,5	(41) 56,2
Sektorius, kuriame dirba (n), proc.	Privatus	(1) 1,4	(2) 2,7	(3) 4,1
	Valstybinis	(29) 39,7	(41) 56,2	(70) 95,9

Tyrimo metodai. Anoniminė anketa „Ergoterapeutų ir kineziterapeutų požiūris į taikomus reabilitacijos metodus vaikams, sergantiems cerebriniu paralyžiumi“, buvo parengta tyrimo autorės, remiantis moksliniais straipsniais ir panašiais moksliniais tyrimais. Anketą sudarė 25 klausimai: 1–8 ir 21 klausimai buvo demografiniai, 9–20 klausimai – apie tiriamųjų požiūrį ir žinias, 22–23 klausimai skirti tik ergoterapeutams, o 24–25 klausimai skirti tik kineziterapeutams, kad išreikšti savo požiūrį apie įrodymais pagrįstų metodų taikymą, jų veiksmingumą ir mokslinį pagrįstumą. Respondentai apie požiūrį ir žinias atsakė pasirinkdami penkių balų Likerto skalėje (2 lentelė) arba pasirinkdami vieną iš trijų variantų ar metodas veiksmingas, ar neveiksmingas, ar neturi nuomonės, o išreikšdami savo nuomonę apie įrodymais pagrįstų metodų taikymą, jų veiksmingumą ir mokslinį pagrįstumą turėjo pasirinkti ar metodas yra mokliškai pagrįstas, ar turi abejotiną pagrįstumą, ar yra mokslu nepagrįstas bei įvardyti kaip dažnai (2 lentelė) taiko pateiktus metodus.

Apskaičiuotas autorės sudaryto klausimyno vidinis suderinamumo (angl. *internal consistency*) koeficientas, kuris rodo vidinį klausimų homogeniškumą pagal Cronbach'o Alfa koeficiento skaičiavimo metodą. Klausimyno vidinis patikimumo Cronbach'o Alfa koeficientas yra 0,614. Galima teigti, jog klausimyno vidinis patikimumas yra tinkamas, nes jei Cronbach'o alfa siekia 0,60, tai rezultatas tinka tyrimams atlikti.

2 lentelė. Tiriamųjų žinių ir požiūrio vertinimas balais pagal Likerto skalę bei metodų taikymo dažnumo vertinimas balais

Vertinimas	Balas	Vertinimas
Pagal Likerto skalę	1	Visiškai sutinku
	2	Sutinku
	3	Neturiu nuomonės
	4	Nesutinku
	5	Visiškai nesutinku
Metodų taikymo dažnumas	1	Labai retai arba niekada
	2	Retai
	3	Kartais
	4	Gana dažnai
	5	Labai dažnai arba niekada

Matematinė statistika. Statistinių duomenų analizė atlikta naudojant SPSS (angl. *Statistical Package for Social Sciences*) 28.0 programą. Aprašomoji statistika, naudojant absoliučią (n) ir procentų ($proc.$) dažnius, buvo naudojama tirtų charakteristikų paskirstymui nustatyti. Koreliacijos analizei buvo pritaikytas Spearman'o koreliacijos koeficientas (r). Koreliacija, kai $|r| > 0,7$ buvo laikoma stipria, $0,3 < |r| \leq 0,7$ – vidutiniškai stipri ir $|r| \leq 0,3$ – silpna. Naudoti statistinių hipotezių reikšmingumo lygmenys: koreliacija buvo laikoma reikšminga, kai reikšmingumo lygis buvo $p < 0,05$, o statistiškai nereikšminga, kai $p > 0,05$.

TYRIMO REZULTATAI

Anketoje buvo 12 klausimų, kurie buvo skirti atskleisti specialistų žinias ir požiūrį. Siekiant išsiaiškinti, kas yra įrodymais pagrįsta praktika, respondentų prašėme įvardyti, kuris įrodymais pagrįstos praktikos apibrėžimas yra teisingas ir kokios trys pagrindinės sudedamosios dalys sudaro įrodymais pagrįstos praktikos modelį. Visi anketą pildę asmenys ($n=73$, 100 proc.) pasirinko teisingus atsakymus į abu klausimus (3 lentelė).

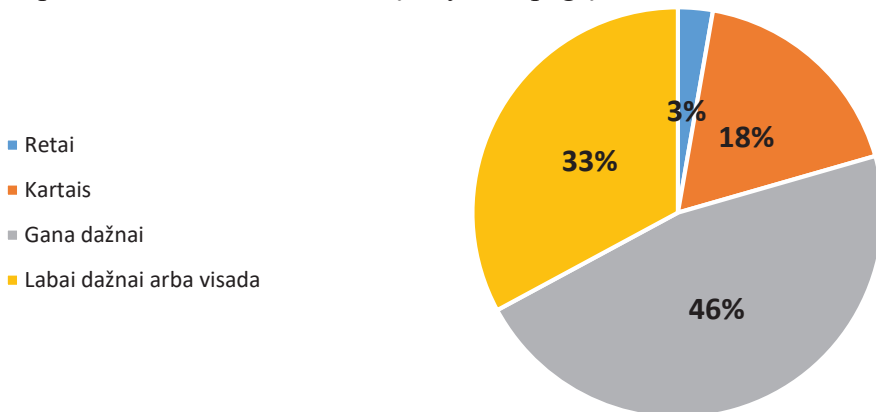
3 lentelė. Įrodymais pagrįstos praktikos apibrėžimas ir trys pagrindinės jos modelio dalys

Įrodymais grįsta praktika – tai esamų šiuolaikinių mokslinių įrodymų naudojimas, klinikinėje praktikoje pritaikant individualias gydymo arba sveikatos priežiūros priemones.
Trys pagrindinės įrodymais pagrįstos praktikos modelio dalys: mokslinis įrodymas, klinikinė patirtis, paciento poreikiai.

Kitais klausimais tiriamųjų nuomonės skyrėsi. Anketoje tiriamųjų paprašėme įvardyti kaip dažnai savo darbe jie taiko įrodymais pagrįstus metodus (1 pav.) Norėdami išsiaiškinti kiek mokslinių straipsnių, kurie būtų susiję su darbu, pacientais arba jiems taikomais terapiniais metodais, perskaito specialistai per mėnesį paprašėme įvardyti straipsnių skaičių. Daugiau kaip pusė respondentų (n=53) (71,2 proc.) įvardijo, kad per mėnesį perskaito nuo 0 iki 5 mokslinių straipsnių, kurie būtų susiję su darbu, nuo 6 iki 10 straipsnių per mėnesį perskaito 14 (19,2 proc.) apklaustųjų, o 11 ir daugiau straipsnių perskaito 7 (9,6 proc.) respondentų. Taip pat paprašėme respondentų įvertinti teiginius pagal Likerto skalę apie įrodymais grįstą praktiką bei jos svarbos taikymą (4 lentelė). 71 (97,3 proc.) respondentas atsakė, kad savo darbe taiko įrodymais pagrįstos praktikos metodus.

Sąsajos tarp profesijos bei įvardyto perskaitomų straipsnių skaičiaus per mėnesį, turimo išsilavinimo, įrodymais pagrįstų metodų taikymo savo darbe. Sąsaja tarp ergoterapeutų perskaitomų straipsnių skaičiaus buvo tiesiogiai ir vidutiniškai stipriai susijusi su darbo stažu ($r=0,555$, $p=0,001$). Ergoterapeutų išsilavinimas buvo tiesiogiai silpnai susijęs su tuo, kaip dažnai taiko įrodymais pagrįstus metodus savo darbe ($r=0,374$, $p=0,042$). Kineziterapeutų išsilavinimas buvo tiesiogiai vidutiniškai stipriai susijęs su tuo, kaip dažnai taiko savo darbe įrodymais pagrįstus metodus ($r=0,476$, $p=0,001$).

Kaip dažnai savo darbe taikote įrodymais pagrįstus metodus?

1 pav. Tiriamųjų procentinis pasiskirstymas pagal įrodymais grįstų metodų taikymą

Prašėme respondentų įvertinti, kas labiausia padeda ir kas trukdo taikant įrodymais pagrįstos praktikos principais paremtus metodus. Pusė tiriamųjų (41 respondentas, 56,2 proc.) nurodė, kad jiems padeda taikyti įrodymais pagrįstą praktiką tai, jog įstaiga, kurioje jie dirba, skatina remtis šiuolaikiniais tyrimais. Didžioji dauguma tyrimo dalyvių įvardijo, kad kolegų parama (įvardijo 78,1 proc. apklaustųjų) ir reikiamų duomenų bazių prieinamumas namų arba darbo aplinkoje (įvardijo 82,2 proc. apklaustųjų) padeda taikyti šiuolaikiniais tyrimais paremtus metodus klinikinėje praktikoje. 58 (79,5 proc.) apklaustieji kaip didžiausią kliūtį, taikant įrodymais pagrįstą praktiką, įvardijo laiko stoką.

4 lentelė. **Teiginių apie įrodymais grįstą praktiką bei jos svarbos taikymą vertinimas pagal Likerto skalę**

Teiginys	1–2 balai (n), proc.	3 balai (n), proc.	4–5 balai (n), proc.
Klinikinėje praktikoje yra svarbu taikyti įrodymais grįstos praktikos metodus.	(71) 97,3 proc.	0	(2) 2,7 proc.
Įrodymais pagrįsta praktika padeda apsispręsti dėl paciento reabilitacijos metodo parinkimo.	(66) 90,4 proc.	(5) 6,8 proc.	(2) 2,7 proc.
Įrodymais pagrįsta praktika nepadeda apsispręsti dėl paciento reabilitacijos metodo parinkimo ir tik didina darbo krūvį.	(19) 26 proc.	(17) 23,3 proc.	(37) 50,7 proc.
Klinikinėje praktikoje taikau savo patirtimi ir žiniomis paremtus terapinius metodus.	(63) 86,3 proc.	(4) 5,5 proc.	(6) 8,2 proc.
Klinikinėje praktikoje taikau savo patirtimi ir žiniomis bei šiuolaikiniais tyrimais paremtus terapinius metodus.	(61) 83,6 proc.	(12) 16,4 proc.	0

DISKUSIJA

Tyrimė buvo siekiama nustatyti ergoterapeutų ir kineziterapeutų požiūrį į vaikus, sergantiems cerebriniu paralyžiumi, taikomų reabilitacijos metodų pagrįstumą. Prašėme specialistų pasidalyti savo nuomone apie įrodymais pagrįstų metodų taikymą vaikams, sergantiems cerebriniu paralyžiumi, jų veiksmingumą ir mokslinį pagrįstumą, ir įvardyti, ar išvardyti metodai yra moksliskai pagrįsti, ar turi abejotiną pagrįstumą, ar yra mokslu nepagrįsti.

Pusė apklausoje dalyvavusių specialistų turėjo magistro laipsnį. Gudjonsdottir, Arnadottir, Gudmundsson, Juliusdottir ir Arnadottir (2017) ir Nilsagard, Lohse

(2010) tyrimuose atskleidė, kad teigiamas požiūris į įrodymais pagrįstą praktiką gali būti siejamas su aukštesniu specialistų išsilavinimu. Alshehri, Alalawi, Alhasan ir Stokes (2017) ir Alshehri, Falemban, Bukhari ir Bakhsh (2019) atliktuose tyrimuose taip pat buvo nustatyta, kad yra reikšmingas ryšys tarp kineziterapeutų ir ergoterapeutų teigiamo požiūrio į įrodymais pagrįstą praktiką ir išsilavinimo. Mūsų tyrime buvo ieškota sąsajos tarp išsilavinimo ir to, kaip dažnai specialistai taiko įrodymais pagrįstus metodus savo darbe. Ergoterapeutų išsilavinimas buvo tiesiogiai silpnai susijęs su tuo, kaip dažnai taiko įrodymais pagrįstus metodus savo darbe ($r=0,374$, $p=0,042$). Kineziterapeutų išsilavinimas buvo tiesiogiai vidutiniškai stipriai susijęs su tuo, kaip dažnai taiko savo darbe įrodymais pagrįstus metodus ($r=0,476$, $p=0,001$). Tarp specialistų išsilavinimo ir perskaitomų straipsnių skaičiaus statistiškai reikšmingų sąsajų nerasta.

Didžioji dalis tyrime dalyvavusių specialistų įvardijo, kad perskaito per mėnesį nuo 0 iki 10 mokslinių straipsnių, kurie būtų susiję su jų darbu. Mūsų tyrime buvo ieškota sąsajos tarp darbo stažo ir perskaitomų straipsnių skaičiaus per mėnesį. Sąsaja tarp ergoterapeutų perskaitomų straipsnių skaičiaus buvo tiesiogiai ir vidutiniškai stipriai susijusi su darbo stažu ($r=0,555$, $p=0,001$). Tarp kineziterapeutų darbo stažo ir perskaitomų straipsnių skaičiaus nebuvo rasta statistiškai reikšmingo skirtumo. Masic, Miokovic, Muhamedagic (2008) ir McKenna et. al. (2005) tyrimas atskleidė, kad ergoterapeutai laiko stygių įvardija kaip pagrindinę kliūtį naudojantis duomenų bazėmis, tačiau domėjimasis moksliniais tyrimais turi teigiamos įtakos ergoterapeutų žinioms ir jų taikymui.

Mūsų tyrime dauguma apklaustųjų kaip pagrindinę kliūtį, taikant įrodymais pagrįstą praktiką įvardijo laiko stoką. Scurlock-Evans, Upton ir Upton (2014) tyrime, kuriame buvo apžvelgta, kas trukdo ir padeda taikyti įrodymais pagrįstą praktiką buvo nustatyta, kad daugelis kineziterapeutų turi teigiamą požiūrį į įrodymais pagrįstą praktiką ir jos taikymą, o kaip pagrindinę kliūtį ją taikant specialistai įvardijo laiko stoką. Silva, Costa, Garcia ir Costa (2015) tyrime kaip vieną kliūčių įvardijo darbdavio paramos arba išteklių stygių, taikant įrodymais pagrįstą praktiką, o mūsų tyrime dalyvavę respondentai įstaigos arba kolegų paramą bei galimybę naudotis duomenų bazėmis įvardijo kaip vieną iš dalykų, kas padeda taikyti įrodymais pagrįstą praktiką. Mūsų tyrimas atskleidė teigiamą specialistų požiūrį į įrodymais pagrįstos praktikos taikymą. Scurlock-Evans et. al. (2014) tyrimas atskleidė ir sukėlė abejonių dėl teigiamo įrodymais pagrįstos praktikos vertinimo, nors ir įrodymais pagrįsta praktika yra vertinama teigiamai, tačiau tai nebūtinai reiškia nuoseklų ir aukštos kokybės, įrodymais pagrįstos praktikos taikymą klinikinėje praktikoje.

Galima daryti prielaidą, kad toks rezultatų pasiskirstymas yra dėl nedidelės, apibrėžtos imties tiriamųjų, todėl ateityje vertėtų tyrimą pakartoti ne tik su di-

desne, ar su platesne tiriamųjų intimi, bet ir pasirinkus daugiau instrumentinių ir standartizuotų testų.

IŠVADOS

Tyrimas atskleidė, kad tiek ergoterapeutai, tiek kineziterapeutai taiko įrodytais pagrįstos praktikos metodus savo darbe. Galima teigti, kad kuo aukštesnį išsilavinimą turi reabilitacijos specialistas, tuo daugiau taiko įrodytais pagrįstos praktikos metodus savo darbe ir palankiau juos vertina.

Finansavimas: nėra.

Interesų atskleidimas: nėra.

LITERATŪRA

- Alshehri, M. A., Alalawi, A., Alhasan, H., Stokes, E. (2017). Physiotherapists' behaviour, attitudes, awareness, knowledge and barriers in relation to evidence-based practice implementation in Saudi Arabia: a cross-sectional study. *International journal of evidence-based healthcare*, 15(3), 127. <https://doi.org/10.1097/XEB.000000000000106>
- Alshehri, M. A., Falemban, R., Bukhari, R. A., Bakhsh, H. R. (2019). Occupational therapy practitioners' decision-making preferences, attitudes, awareness and barriers in relation to evidence-based practice implementation in Saudi Arabia. *International journal of evidence-based healthcare*, 17(2):121-130. <https://doi.org/10.1097/XEB.000000000000162>.
- Beinortas, T., Bauza, K., Howick, J., Nunan, D., Mahtani, K.R. (2015). The first center for evidencebased medicine in Lithuania: an opportunity to change culture and improve clinical practice. *Journal of Evidence-Based Medicine*, 8, 108-110. <https://doi.org/10.1111/jebm.12156>.
- Burns, P., Rohrich, R., Chung, K. (2012). The Levels of Evidence and their role in Evidence-Based Medicine. *Plastic and Reconstructive Surgery*, 128(1), 305-10. <https://doi.org/10.1097/PRS.0b013e318219c171>
- Da Silva, T. M., Costa, L. D. C. M., Garcia, A. N., Costa, L. O. P. (2015). What do physical therapists think about evidence-based practice? A systematic review. *Manual therapy*, 20(3), 388-401. <https://doi.org/10.1016/j.math.2014.10.009>
- Gudjonsdottir, B., Arnadottir, H. A., Gudmundsson, H. S., Juliusdottir, S., Arnadottir, S. A. (2017). Attitudes toward adoption of evidence-based practice among physical therapists and social workers: a lesson for interprofessional continuing education. *Journal of Continuing Education in the Health Professions*, 37(1), 37-45. <https://doi.org/10.1097/CEH.000000000000139>.
- Martini, C. (2021) What "Evidence" in Evidence-Based Medicine? *Spinger*, 40, 299-305. <https://doi.org/10.1007/s11245-020-09703-4>
- Masic, I., Miokovic, M., Muhamedagic, B. (2008). Evidence Based Medicine – New Approaches and Challenges. *Acta Informatica Medica*, 16(4),219-225. <https://doi.org/10.5455/aim.2008.16.219-225>.
- McKenna, K., Bennett, S., Dierselhuys, Z., Hoffmann, T., Tooth, L., McCluskey A. (2005). Australian occupational therapists' use of an online evidence-based practice database (OTseeker). *Health Information & Libraries Journal*, 22(3), 205-14. <https://doi.org/10.1111/j.1471-1842.2005.00597.x>.
- Nilsagard, Y., Lohse, G. (2010). Evidence-based physiotherapy: a survey of knowledge, behaviour, attitudes and prerequisites. *Advances in Physiotherapy*, 12(4):179-186. <https://doi.org/10.3109/14038196.2010.503812>.
- Novak, I. (2014). Evidence-Based Diagnosis, Health Care, and Rehabilitation for Children With Cerebral Palsy. *Journal of Child Neurology*, 29 (8), 1141-1156. <https://doi.org/10.1177/0883073814535503>
- Novak, I., Morgan, C., Fahey, M., Finch-Edmondson, M., Galea, C., Hines, A., Langdon, K., Namara, M.M., Paton, M.C., Papat, H., Shore, B., Khamis, A., Stanton, E., Finemore, O.P., Tricks, A., Te Velde, A., Dark, L., Morton, N., Badawi, N. (2019). State of the Evidence Traffic Lights 2019: Systematic Review of Interventions

Ergoterapeutų ir kineziterapeutų požiūris ir žinios į moksliniais tyrimais paremtų metodų taikymą vaikams, sergantiems cerebriniu paralyžiumi

- for Preventing and Treating Children with Cerebral Palsy. *Current Neurology and Neuroscience Reports*, 20(2):3. <https://doi.org/10.1007/s11910-020-1022-z>.
- Raugalė, A. (2012). *Pediatrijos praktikos vadovas: leidinys skirtas medicinos specialistams, medicinos studijų studentams*. Vilnius: UAB "Baltijos idėjų grupė" ir partneriai.
- Rossenbaum, P., Paneth, N., Leviton, A., Goldstein, M., Bax, M. (2007). A report: the definition and classification of cerebral palsy. *Developmental Medicine & Child Neurology*, 49 (8), 8-14. Prieiga per internetą: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/17370477/>
- Sakti, P. D., Ganesh, G. (2019). Evidence-based Approach to Physical Therapy in Cerebral Palsy. *Indian Journal of Orthopaedics*, 53(1):20-34. https://doi.org/10.4103/ortho.IJOrtho_241_17.
- Scurlock-Evans, L., Upton, P., & Upton, D. (2014). Evidence-based practice in physiotherapy: a systematic review of barriers, enablers and interventions. *Physiotherapy*, 100(3), 208-219. <https://doi.org/10.1016/j.physio.2014.03.001>
- Slosser, R. W., Koul, R., Costello, J. (2007). Asking well-built questions for evidence-based practice in augmentative and alternative communication. *Journal of Communication Disorders*, 40(3),225-38. <https://doi.org/10.1016/j.jcomdis.2006.06.008>.

Attitude and Knowledge of Occupational Therapists and Physiotherapists Towards the Use of Research-Based Methods in Children with Cerebral Palsy

Justina Udraitė, Audronė Prasauskienė

Lithuanian University of Health Sciences, Department of Children Rehabilitation, Lithuania

ABSTRACT

Background. More and more alternative treatments and therapies are emerging, so it is very important for professionals not only not to get lost in their abundance, but also to choose the right methods.

The aim. To find out the attitude of occupational therapists and physiotherapists towards the evidence-based therapeutic methods in rehabilitation for children with cerebral palsy.

Methods. 73 rehabilitation specialists participated in this study, 30 of them were occupational therapists and 43 were physiotherapists and filled in the questionnaire. Respondents answered about the attitude and knowledge towards the evidence-based therapeutic methods in rehabilitation for children with cerebral palsy.

Results. 97.3% respondents answered that they use evidence-based practice methods in their work. The number of scientific articles read per month in the range from 0 to 5 articles was chosen by 71.2% respondents, from 6 and more articles – 28,8% respondents. The interface between the number of articles read per month by occupational therapists was directly and moderately strongly related to work experience ($r=0.555$; $p=0.001$). The education of occupational therapists and

physiotherapists was weakly related to the frequency with which they used evidence-based methods in their work ($r=0.374$; $p=0.042$; $r=0.476$; $p=0.001$).

Conclusions. The study revealed that rehabilitation specialists apply evidence-based practice methods in their work. It can be argued that the higher the level of education a rehabilitation specialist has, the more they value evidence-based practices and apply them in their work.

Keywords: cerebral palsy, methods of children rehabilitation, evidence-based practise.

Gauta 2021 11 15

Priimta 2021 12 02